

«باز هم مرغ سحر» برای اولین بار توسط پسر بچه‌ای
به نام سپنتا خدایاری که پیراهن رنگارنگ
و شلوار کرم به تن داشت اجرا شد و بعدتر خیلی‌ها
آن را بازخوانی کردند

صدای نماز دختر عشایر

سال‌های سال سرود «مرغ سحر» یکی از نواهایی بود که برای بچه‌ها و البته خیلی از بزرگ‌ترها با ماه رمضان عجین شده بود. «باز هم مرغ سحر بر سر منبر گل / دم به دم می‌خواند شعر جان پرور گل». همان‌طور که دارید بقیه سرود را زیر لب زمزمه می‌کنید بد نیست داستان جالب سرودن شعرش را هم بخوانید. آقای احد بزرگی، شاعر این سرود می‌گوید: «در ساختمان امور تربیتی کار می‌کردم که قسمتی از آن عشایری بود. داشتم رد می‌شدم دیدم توی نمازخانه يك دختر بالباس محلی قشنگی دارد نماز می‌خواند. انگار مثل يك پروانه سر شاخه گلی نشسته است. این شد که شعر مرغ سحر سروده شد. این سرود برای اولین بار توسط پسر بچه‌ای به نام سپنتا خدایاری که پیراهن رنگارنگ و شلوار کرم به تن داشت اجرا شد و بعدتر خیلی‌ها آن را بازخوانی کردند. هنوز هم گاه از بعضی از شبکه‌ها پخش می‌شود و بچه‌های دیروز و بزرگ‌ترهای امروز کلی با آن خاطره بازی می‌کنند.»

کلیپ‌های قرآنی؛ تاثیرگذار و دلنشین

همیشه این‌طور بوده که قبل از اذان قسمتی از يك سوره توسط قاری قرآن به صورت زنده یا تولیدی پخش می‌شده است. اما در يك کار جالب کلیپی از سوره‌های الرحمن و یاسین ساخته شده که یکی از گروه‌های تواشیخ اجرایش می‌کند و ترجمه‌اش را ناصر طهماسب می‌خواند. تصاویر جالب و توضیح در مورد این‌که هر کدام از نعمت‌های خداوند در کدام قسمت و از کدام سوره آورده شده، این ویدیوها را دیدنی و شنیدنی‌تر کرده است.

نوی دلنشین «ربنا»

شاید بتوان گفت این دعا یکی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین نواهای این ماه است و تقریباً هر کسی نوی ربنا به گوش‌اش می‌خورد بی‌درنگ به یاد ماه رمضان می‌افتد. این دعا برای اولین توسط محمدرضا

شجریان در تابستان سال ۱۳۵۸ بدون تکرار و يك بار برای همیشه ضبط شده و برای مدت ۳۰ سال، جزو برنامه‌های اصلی رادیو و تلویزیون در ماه مبارك رمضان بود. اما چند سالی هست که گوشمان به شنیدن ربناهای دیگر عادت کرده و تقریباً اکثر گروه‌های تواشیخ و برخی از خوانندگان این دعا را بازخوانی کرده‌اند. در حال حاضر ربنایی که اکثر شبکه‌ها قبل از اذان پخش می‌کنند کار گروه تواشیخ النور است. علاوه بر این دعا تصنیف مثنوی افشاری هم یکی از آن نواهاست که جانش با جان ماه رمضان گره خورده است و البته چند سالی است که دیگر پخش نمی‌شود و کمتر کسی توان بازخوانی‌اش را داشته تا بتواند روح روزه‌دار را دقایقی قبل از افطار پرواز دهد.

درباره تمام نواهایی که از کودکی تا به حال بر ایمان یادآور ماه رمضان بوده‌اند

همان همیشگی لطفا...

دعا و نواهای رضائی جزء لاینفك این ماه مبارك هستند. واقعیت این است که به غیر از دعای مخصوص هر روز و آثایی که مضمون‌شان مستقیماً به ماه مبارك اشاره دارد، بقیه دعاها ربطی به این ماه نداشته و چون در این ماه بیشتر شنیده می‌شوند هر کدام‌شان به نوعی با ماه رمضان گره خورده‌اند. تا همین چند سال پیش تعداد این نواها محدود بود و مردم هم گوش‌شان به شنیدن همان همیشگی‌ها عادت داشت. مثلاً فرقی نداشت شما کدام شبکه را برای تماشا انتخاب می‌کنید؟ نوی ربنا نوید این را می‌داد که به لحظات پایانی روز و روزه نزدیک می‌شوید. اما حالا همین ربنا را گروه‌های مختلف تواشیخ خوانده‌اند و هر کدام از يك شبکه پخش می‌شود، اما روزه‌داران نوستالژی‌باز بیشتر ترجیح می‌دهند قبل از اذان به یاد روز و روزگار گذشته به همان همیشگی‌ها گوش بسپارند.

به نام نام‌های نیکوی خداوند

یکی دیگر از نواهایی که عادت کرده‌ایم قبل از اذان حتماً به آن گوش بدسیم و گاهی زیر لب زمزمه‌اش کنیم تواشیخ «اسماء الحسنی» است. این تواشیخی که حالا در قبل از اذان پخش می‌شود تواشیخ گروه «محمد رسول...» است، اما اصل این نوا توسط استاد محمدسید نقشبندی که یکی از بزرگان این عرصه است اجرا شده است. اصالتی مصری دارد و در مصر به او امام‌البته‌لین و امام‌المداحین می‌گویند. البته نسخه اولیه که توسط استاد نقشبندی اجرا شد تواشیخ خوبی بود، ولی خیلی‌ها معتقدند نسخه ایرانی‌اش کامل‌تر و پخته‌تر است. البته پخش این تواشیخ کمی به‌روزر هم شده است. در کلیپی اعضای گروه محمد رسول... در حریم امام رضا(ع) هستند و کلیپ دیگر در شهرک سینمایی نور ضبط شده و نزدیک اذان روی آنتن شبکه‌های مختلف می‌رود.

مونس شبانه روزه‌داران

همین حالا اگر به شما بگویند بخشی از دعای سحر را بخوانید به احتمال زیاد اولین لحن و صوتی که برای خواندنش انتخاب می‌کنید همانی است که مرحوم عباس صالحی با آن صوت دعای سحر را می‌خواند. البته مرحوم صالحی این دعا را بعد از انقلاب خواند، قبل از انقلاب زحمت خواندنش در رادیو و تلویزیون را مرحوم سید جواد ذبیحی می‌کشید.

بعدتر البته دعای سحر توسط افراد دیگری هم خوانده و پخش شد، اما چیز جدیدی ارائه نشد و نواها تقلیدی بود از این دو سبک که البته بیشترش با روش مرحوم صالحی اجرا شده بود. اکثر نواهای رضائی مربوط به قبل از اذان ظهر و مغرب هستند، اما دعای سحر، تنها دعایی است که نوایش شدیداً با نیمه‌های شب ماه رمضان گره خورده است. این دعا عاشقانه‌ای است با خدا که امام رضا(ع) فرموده‌اند جدشان امام محمد باقر(ع) در سحرگاهان می‌خوانده است.

تیتراژهای خاطره‌انگیز

علاوه بر تمام دعا‌های ماندگار ماه رضائی، اکثر مخاطبان تلویزیون تمام این سال‌ها، دقایق منتهی به اذان مغرب را با برنامه «ماه غسل» گذرانده‌اند. طبیعتاً تیتراژهای این برنامه یکی از چیزهایی است که با هر بار شنیدن‌شان آدم بی‌درنگ یاد ماه رمضان می‌اندازد. از «حس می‌کنم تورو» مهدی یغمایی بگیرد تا «سازش» مهدی یراحی، «هوایی رو که تو نفس می‌کشی» فرزاد فرزین و «نگران منی» مرحوم پاشایی.

